

DİNİ ÂFETE UĞRATAN 3 ŞEY

a. Dini Afete Uğratan 3 Şey

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

أَفَةُ الدِّينِ ثَلَاثَةٌ: فَاقِيهِ فَاجِرٌ وَإِمَامٌ جَائِرٌ
وَمُجْتَهِدٌ جَاهِلٌ

*Âfetü'd-dîni selâsetün: fakîhun fâcirun
ve imâmun câirun ve müctehidün câhilun.*

Sadaka Resûlullah fîmâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'den İbn Abbas *radiyallahu an-hümâ*'nın rivayet eylediğine göre, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyurmuşlar ki;

“Dinin âfeti üç şeydir.”

Yani dine zarar veren, dini âfete uğratan, zayıflatan, dine sekte vurduran üç şey vardır. Bu üç şeyden birisi;

Fakîhun fâcirun.

Ne demek?

“Fısk u fücür ehli olan din bilgini, fakih.”

Fakih, “dini bilen insan” demek. Fakih ama fâcir. Fısk u fücürle, günahla meşgul olan fakih. Din böyle bir kimseden çok zarar görür. Dinin âfetidir bu. Yani dine felaket getirir. Dini zarara uğratır. *Fakîhun fâcirun*. Hem fıkıh bilgisi var, dini biliyor; hem de müttakî değil, fısk u fücürle meşgul oluyor, günahlar işliyor. Bu çok fenadır. Dine çok zararlıdır bu, bir.

İkincisi; *ve imâmun câir*. “Ve cevr ü cefa yapıcı önder.”

İmam, “cami imamı” mânasına değil burada; “bir kavme önderlik eden kişi, başkan, reis, devlet başkanı, önemli idareci kişi” demek.

Câir ne demek?

“Cevr ü cefa yapan.”

Cevr ü cefa yapan bir devlet adamı da dine çok zarar verir. Zalim herif, dindarlara baskı yapıyor; hutbelerine karışıyor, vaazlarına karışıyor, yayınlarına karışıyor, eğitile-

rine karışıyor. “Şunu yapamazsın, bunu yapamazsın! Kızlar başını açacak, adamlar sakallarını kesecek! Yok efendim Cuma’ya gitmek yasak! Yok efendim şöyledir böyledir...” Elinde selâhiyet var, devletin yönetimi, imkânları, askeri, polisi, jandarması elinde; ama cevr ü cefa yapıyor. Dine çok zarar verir. Bu da dine âfettir.

İşte Suriye’de, işte Irak’ta, işte Mısır’da, işte diğer Arap ülkelerinde gördüğümüz Batı yanlısı, Batı’nın emrini orada uygulayan zalim idareciler... Müslümanlara kan kusturan, onları hapse sokan, onları katliam eden zalimler...

Üçüncü âfet nedir?

Ve müctehidün câhilun. Buradaki *müctehid* de, “ibadete koşturan, hızlı hızlı ibadet eden insan” demek. *Müctehid*, Arapça’da “çok cehd eden, cehd sarf eden” demek. Ama *müctehidün câhilun* ibaresinde müctehid, “âbid” demek. Yani ibadete cehd ediyor ama cahil; yalan yanlış, eğri büğrü işler yapıyor. Kaş yapayım derken göz çıkartıyor. Doğru yapayım derken eğri iş yapıyor. Allah’ın hoşuna gitmeyecek şeyleri ibadet sanıp yapıyor.

Bid'atleri işliyor. Bid'atleri işleyince Allah sevmez.

Bir de, mesela İmâm-ı Âzam, Ahmed b. Hanbel, İmam Şâfiî gibi kimselere de “müçtehit” diyorlar. O da müçtehit, o da gayret sarf ediyor; ama Allah'ın ahkâmını Kur'ân-ı Kerîm'den, hadîs-i şerîflerden çıkarmakta içtihat ediyor. O müçtehit, “büyük hukukçu” demek, o ayrı.

Buradaki müçtehit; *müctehidün câhilun* dediğimize göre, yani bilgisi yok ama cehd ediyor. Bilgisizce cehd eden kimse, bilgisizce ibadet eden kimse; bu da dine zarar verir. Kaş yapayım derken göz çıkartır.

“O adam mı? Aman, illallah!” Yaka silkerler. O adama kızgınlıklarından birçok insan dine de soğuk bakar.

Bu üçü dine zarar veren üç cins insandır. Din bilgisi var, fakih ama fâcir, günahkâr. Olmadı. Elinde asker var, selâhiyet var, imam, önder, başkan; ama câvir, cevr ü cefa ediyor. Olmadı. Müçtehit, gayretli adam, çok çalışıyor; ama cahil, yalan yanlış çalışma yapıyor,

yanlış işler yaptığından sevap kazanmıyor, günaha giriyor.

İbadet yaptığı halde günaha giren, sevap kazanmayan insan olur mu?

Olur. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Nice nice oruç tutan insan vardır ki akşama aç ve susuz kalmaktan başka eline bir şey geçmez. Nice gece kalkıp namaz kılan insan vardır ki uykusuz kalmaktan başka eline bir şey geçmez.”

b. Bir Namaz ki İnsanı Allah'a Yaklaştırmıyor!

Başka bir hadîs-i şerîf:

“Bir namaz ki insanı Allah’a yaklaştırmıyor, Allah’a yaklaştırmaya yaramıyor...”

Neye yarar?

“Allah’tan uzaklaştırmaya yarar.”

Gafletle namaz kıldın mı, Allah’a yaklaştırmayan bir namaz kıldın mı felaket de oluyor, insan Allah’tan uzaklaşıyor. Çünkü namazdan bir tat almıyor, gafletle kılıyor. Bu sefer Allah da sevmiyor. “Sen benim huzuruma

geldin, aklın fikrin çarşıda pazarda, hatta kaddında kızda, hatta kumarda oyunda, dünya işlerinde... Ondan sonra geçmişsin karşıma, namaz kılıyorsun. Defol!” diye huzurdan bir kovuldu mu, işte kıldığı namaz iyi olmadığından sevap da kazandırmadı, üstelik Allah’tan uzaklaştırmaya da sebep oldu.

Onun için ne yapacağız? Sonuç [olarak] ne yapmamız lazım?

Dinî bilgimizi doğru uygulayacağız. Bilgimize uygun olarak, takvâ ehli olarak yaşayacağız. Haramlara, günahlara, fısk u fücûra sapmayacağız, fakih-i fâcir gibi olmayacağız. İkincisi, *imâmun câir* gibi de olmayacağız, cevr ü cefa yapıcı önder gibi de olmayacağız.

“Hocam benim zaten rütbem, makamım, mevkiim, önderliğim yok.”

Hayır! *Küllüküm râin ve küllüküm mes’ûlün an raiyyetihî*. “Hepiniz başkansınız, hepiniz çobansınız, hepiniz sürünüzden sorumlusunuz.”

Sen aile reisi değil misin? Ailede baba değil misin? Hanım sana, “Efendi ne istersin, akşam ne yemek yapayım?” demiyor mu? “Nasıl

istersen öyle olsun, sen bilirsin.” demiyor mu? Çoluk çocuk; “Babacığım, izin verirsen gideyim mi, geleyim mi?” demiyor mu?

Demek ki başkansı. Sen de cevr ü cefa yaparsan o zaman sen de zulümkâr insanlar sınıfına girebilirsin. Aman dikkat et! Selâhiyetini hayra kullan, şerre kullanma.

Müctehidün câhil. “Cahillikle bir noktaya varılamıyormuş. Demek ki ilmimi irfânımı arttırayım. Şöyle biraz masaya oturayım, kitapları açayım, biraz dinimi öğreneyim. Cahil kalmayayım. Çünkü cahil olunca insan hatalı yanlış işler yaptığından, bid’atle, hurafeyle din yürümez, çok zarara uğrar, başkalarını da uğratar. Onun için bilgili olayım.” diye kitapları okuyacağız.

Hem de tavsiyem; tek başımıza okumayacağız! Sınıfta çoluk çocuğu öğretmenlerin topladığı gibi biz de evimizde hanımı, çoluk çocuğu karşımıza alacağız: “Çocuklar, 45 dakika rica ediyorum. Ben babanızım. Lütfen benim hatırımı kırmayın, şu kitabı okuyalım, beraberce öğrenelim.” diyeceğiz. Sınıfta bir ders yapar gibi öğrenciler, biz de evimizi dersane, mektep, medrese hâline getireceğiz. Her gün

çoluk çocuğumuzla bir şeyler okuyup bir şeyler öğreneceğiz. “Şu televizyonu kapatın lütfen. Şu radyoyu kapatın lütfen. Hepiniz bilgisayarın başından kalkın bakalım. Karşıma gelin. Hoş geldiniz, sefa getirdiniz. Allah razı olsun. Gündüz nasıl geçtiyse geçti, oturun bakalım. *Eûzü besmele* [ile] kitabı okuyalım.” Âyet, hadis, fıkh ahkâmı, ilmihal bilgisi, iman bilgisi, İslâm tarihi, sîret-i Nebî, evliyâullahın menâkıbı; bunları okuyalım. Çoluk çocuğumuz da öğrensin.

c. Kur'ân-ı Kerîm'in Zümresinden Olan Kimse...

İkinci hadîs-i şerîf:

أَلُ الْقُرْآنِ أَلُ اللَّهِ

Âlu'l-Kur'âni âlu'llâhi.

Bunu Hatîb-i Bağdâdî, Enes *radiyallahu anh*'ten rivayet etmiş.

Âlu'l-Kur'âni âlu'llâhi.

Ne demek?

“Kur’ân-ı Kerîm’i okuyan, Kur’ân-ı Kerîm’e sarılan, Kur’ân-ı Kerîm’in zümresinden olan kimse...”

Mesela “Âl’i Osman” diyoruz; Osman Gazi’nin soyundan olan. “Âl’i Selçuk” diyoruz. “Âl’i Firavun” diyoruz, “Firavun’un etrafındakiler” demek.

Âl’i Kur’an ne demek?

“Kur’an ehli” demek. “Kur’an’ı seven, okuyan, Kur’an’la haşır neşir olan, Kur’an’la bağları kuvvetli olan” demek.

Âl’, “bağ” demek oluyor. Âl’i Firavun, “Firavun’a bağlı olanlar”. Âl’i Osman, “Osman Gazi’ye bağlı olanlar” gibi.

Âl’i Kur’an neymiş?

Âlu’llah’mış, yani Allah’ın yakınlarıymış. Ehlî Kur’an, ehlullah oluyor, evliyâ oluyor, Allah’ın sevgili kulu oluyor.

O halde ne yapacağız?

Kur’an’ı iyi öğreneceğiz.

“Hocam Kur’ân-ı Kerîm Arapça, ben de Arapça bilmiyorum.”

O zaman tercümesinden oku, mealinden oku, tefsirinden oku. İngilizcesinden oku, Türkçesinden oku. Kur'ân-ı Kerîm'i oku, öğren. Yahut da bir hoca tutun, bir hocaya rica edin; "Hocam, biz Kur'ân-ı Kerîm'i öğrenmek istiyoruz, bize anlat." deyin, anlatsın. Anlatmazsa hoca sorumlu olsun.

Ben İstanbul'dayken birisi -doktor- geldi bana;

"Ben ve hanımım doktor. Biz Kur'an öğrenmek istiyoruz, bize öğretir misiniz?" dedi.

"Olur. Ben hemen bir talebemi size göndereyim, her gün sizin evinize gelsin. *Elif be te se cim ha hı dal zel...* harfleri öğretsin. *Elif*'i üstünlü okursan *be*'ye vurursan *eb* olur... Böyle öğretsin." dedim.

"Yok, öyle değil. Biz Kur'ân-ı Kerîm'in anlamını selâhiyetli bir ağızdan öğrenmek istiyoruz." dediler.

Çok güzel! Yani sözünü okumak değil, mânasını anlamak istiyorlar. Cevizin kabuğunu değil, içini istiyorlar. Bademin içini, asıl kendisini istiyorlar.

Çünkü sözlerin içi, özü nedir?

Mânasıdır. Mânasını bilmedikten sonra kıymeti yoktur.

Demek ki ehli Kur'an ehlullah oluyor. Yani Allah'ın sevgili kulları oluyor. Demek ki Allah, Kur'ân-ı Kerîm'e yapışanları, Kur'ân-ı Kerîm okuyanları seviyor. Kendisine yakın kul ediyor.

Allah'a yakın kul olmak istemez miyiz?

İsteriz, can atarız, ölesimiz gelir. Bayılırız Allah'ın sevgili kulu olmaya... O zaman Kur'an'a sarıl. Allah kendi kelâmını okuyanı, seveni, bağlananı, takip edeni seviyor. İki.

d. Takvâ Ehli Herkes Muhammed'in Âl'idir

Üçüncü hadîs-i şerîf:

أَلُ مُحَمَّدٍ كُلُّ تَقِيٍّ

Âlü Muhammedin küllü takiyyin.

Tayâlisî, Hâkim ve Beyhakî rivayet etmişler. Enes *radiyallahu anh'ten*.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

“Âl'i Muhammed, Muhammed'in yakınları, soyu sopu, yakınları...”

Hani “Âl’i Osman” dedik ya, “Âl’i Selçuk” dedik, “Âl’i Firavun” dedik. Âl, “yakınları, bağılıları” demek.

“Âl’i Muhammed...” Nerede geçiyor bu “Âl’i Muhammed” sözü?

Tahiyyat’ta geçiyor: *Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin*. “Muhammed’e salât eyle. Âl’i Muhammed’e de salât eyle.” Âl’i Muhammed’e de dua ediyoruz. Her namazda, *Allâhümme salli*’de, *bârik*’te *âli Muhammedin* diye, *salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin*, *barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin* diye, Âl’i Muhammed’e, Muhammed’in bağılılarına dua ediyoruz.

Dar mânasıyla *âl*, “ailesi” demek.

Muhammed’in ailesine mi kastedilen?

Geniş mânasıyla burada tarif ediyor Peygamber Efendimiz:

Âlü Muhammedin küllü takiyyin. “Takvâ ehli herkes Muhammed’in âl’idir.”

Ve bu duanın içine girer. *Allahu Ekber!* Ne güzel şey! Demek ki ben takvâ ehli insan olursam dünyanın her yerinde namaz kılan insanlar her tahiyatta bana iki defa dua ediyor. Ne şeref! *Allahu Ekber!* Ne şeref ne şeref... Bunların içinde evliyâsı var, kutbu'l-aktabı var, gavs-ı âzamı var... Değil mi? Hepsi namaz kılıyor, hepsi de; *Allâhümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin* diyor. Ben de Âl'i Muhammed'den olursam yaşadım. Havalarda uçuyorum. Benim ayakların yere değmiyor. Açın camları, ben bulutların üstüne gidiyorum sevincimden!..

Niye?

Bir insan takvâ ehli olursa dünyada ne kadar müslüman varsa, günde ne kadar namaz kılıyorlarsa... Dört rekâtlılarda ikinci rekâтта okunmuyor, dört rekâtlılarda sonda oluyor. İki rekâtlılarda iki defa oluyor. *Allâhümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Allâhümme bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed.* Dört rekâtlı bir namazda dört defa oluyor. Yani ortasında *salli* ve *bârik* okunuyor. Beş defa oluyor bu. İnsan 20 defa dua alıyor.

Allah'ın mübarek kullarından, salih kullarından, namazlı niyazlı, ağzı dualı kullarından dua alıyor.

Ne yapmamız lazım? Ana hedefimiz ne?

Kebap dükkânı açıp para kazanmak mı? Ayda 5 bin dolar alacak iş peşinde koşmak mı? Doktor, mühendis olmak mı? Asıl işimiz ne yapmak?

Asıl işimiz, takvâ ehli insan olmak!

Çünkü takvâ ehli oldun mu, *Âlü Muhammedin küllü takiyyin*, “Her takvâ ehli insan Muhammed’in âl'idir.” o duaya sahip oluyor, mazhar oluyor. Peygamber Efendimiz'in bağılısı oluyor. Âl'i Muhammed oluyor. Takvâ ehli her insan Âl'i Muhammed oluyor.

Allah hepimizi Âl'i Muhammed eylesin. Hakiki, gerçek Âl'i Muhammed eylesin. Peygamber Efendimiz'in sevgisine, şefaatine erdiren.

Âl'i Kur'an eylesin. Kur'an'ın bağılısı, ehli eylesin.

Böylece insan Allah'ın ehli olmuş oluyor. Yaşadık! İkisi oldu mu iki kanatlı kuş, hem de

Zümrüd-ü Anka kuşu gibi. Yere inmez, havalarda uçar. Cennete kadar yolu var.

Demek ki Kur'an'a sarılacağız. Takvâyı öğreneceğiz. Takvâyı şiar edineceğiz.

Şu takvâyı öğrenelim. Şu takvâ nasıl [bir] şeyse, müttakî kullar ne yaparlarsa şunu güzelce öğrenip müttakî kul olalım.

Allah bize takvâyı öğrenmeyi nasip etsin.

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

3 Zilka'de 1421 / 28.01.2001

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü